

ירושלים, 25.10.1943, בשעה 10:30 בבקר

שיחה עם בר-כוכבא מאירוביץ:

ב"ב מאירוביץ: כספנות הימי המלחמה לא רק שלא הצדלנו את נפש האנשים, אלא הקטנו אותם! ברשות שלוש האגודות היהודיות - חברת

"עתיד", הלוידי הימי הארצישראלי ויש עוד חברה יהודית רוסנית קטנה, שנוסדה בזמן המלחמה (בחשון) אין לו אנשים, כל כספו מושקע בטפינות (דייג) אנשים פעסות, ועל אנשים אלו עובדים כ-70 בחורים יהודים, זה כמעט חצי מספר העובדים, והחצי השני הם סעכים שונים: סורים, מצרים, יוונים. אנשים הלוידי הימי הארצישראלי עזבו עם סרוך המלחמה את חופי הארץ, הנחה הכללי של האנשים הוא בערך 5,000-6,000 טון; בהתחלת המלחמה היה הנפח העולמי הכללי 68 מיליון טון.

מלבד 70 בחורים אלה העובדים על אנשים יהודיות עובדים עוד כ-50 בחורים על אנשים זרות.

דב"ב: מדוע עובדים לא יהודים על אנשים יהודיות?

בכ"מ: אניה אחת עזבה את חופי הארץ והיא נמצאת בטרחקיס, טעד

חברות האנשים אין פניעה, כי לכולם משכורת שווה - כ-20 לא"י

לחודש. 50 הבחורים העובדים על אנשים זרות עשו זאת, כי הם לא רצו לעבוד

באנשים ההולכות רק על החוף, הם רצו לראות העולים ולהתנות סמנים אמיתיים.

בטבילנו בתור נכס לאומי, בתור חומר אנושי זה בסדר. הם עובדים בקטרי

אגנו, חלק מהם חניכי בית הספר הימי בחיפה, כ-15 בתור, וחיתור - מאגורות

יטיות, וחקטר שלנו אתם הוא א) על ידי מחבל הימי, שהוא מיתרל לפצוא

את טקומו של כל אחד ולעמוד אתם בחליטה מכתבים. ב) בטנה האחרונה התחלנו

בארגון יורדי חים, וזו היתה עבודתו של סירקין, חלק מהם בא לא"י, על

פי רוב יט קטר בכתב, יש מכתבים על פגישות באוסטרליה ובניו-זילנד. חתם

מכתב טענים ממילר, המנהל האנגלי של ביח"ס הימי טחיה לנו, בנסעו ברכבת

לליורפול הוא הרגיש בבחור מוכר, וחוא אפר: אילו היה אוסרים לו ב-1939

שב-1942 הוא יפגוש את אחד הבחורים שלנו בקטר, קצין שלישי, היה אומר

שהאוסרים זאת אינם יורעים מה הם אוסרים.

בסך הכל יש לנו 120 מלאים יהודים הידועים לנו.
 אנחנו ראינו שכדי ליצור את החומר הארצישראלי הדרוש
 לימאות צריך לפתח הכשרה ימית, ואפנה עלה בידנו לעשות זאת בקנה מידה
 ראוי יותר; לפני שנתיים היו באגודות הימיות כ-200 חניכים, עתה -
 כ-700, נרחבנו שטח הפעולה לא רק על הערים, כי אם גם בטובות השוכנות
 לחוף הים. גובר מצב רוח בין הנוער לימאות, יש ערים, כונגוה, וסמברד
 שאלק גדול מבחורים אלה העוברים את הקורס האלפנטרי, הנמשך 3-4 שנים,
 הם מחושים על פי רוב חוסר עובדי ים טוב לסטנות, גם בדייג וגם בעבודות
 בנפלים. התכנית שלנו להגיע לשדות ל-800 בחור מתחנכים קבועים באגודות
 אלו, אלה הם בני 12 עד 16-17.

עוד לפני שנה באתי אל הח' קסלן ואמרתי לו שהגיע זמן
 לחשוב על הקמת מכסיר מתאים, שהוא יוכל לקבל עליו את האסניאטיבה ליצירת
 ספנות עברית מיד לאחר המלחמה, כי ברור לי מה כתסיד ובכל מקום "כל
 הקורס זכה".

דעתי היתה שצריך ליצור חברה לאומית, שבה ישתתפו מצד אחד
 חברות הסטנות הקיימות בארץ יחד עם חון לאומי, וחשבתי ששותפים אלה
 צריכים לתת רבע מיליון לא"י, וצריך אח"כ להגדילו עד מיליון לא"י,
 חשבתי שהסטנות תתן 100,000 לא"י והחברות תכנסנה את רכושן וכסף מזומן
 100,000 לא"י, ולצידם 750,000 לא"י ספניות בארץ ובחו"ל, כניות בכורה,
 לא תרופות ולא כסף עסקי. חשבתי שהמכסיר לאיסוף הכסף בארץ ובחו"ל
 צריך להיות החבל הימי לישראל, כדי לא להפריע לקרבות בעבודתן. הצעתי
 זו נדחתה. קסלן חשב שעוד סוקרים לטעל בזה, לא עזבתי את הדבר, רתמתי
 לכך את מרכז החבל הימי (הנשואות: רפז, סולקובסקי, סולובייצ'יק). הם
 קבלו את הרעיון, והיו ישיבות אחדות עם קסלן, וגם הוא חסכים להסוף שצריך
 אגבם להתחיל בבירור. התחלנו חבירור עם החברות, והן בפרינציפ קבלו
 רעיון זה, אך כשהגיעו לחלוקת הזכויות ביניהן נפרדו, וכל אחת זרטה וכזיונה
 יתר על השניה, עד שהלויז הימי הארצישראלי הוריע שבפחות 50% במחלת
 החברה אינו סוכן ללכת, נחשון הציע חלוקה לטלוטה חלקים, מלכתחילה
 חוסכם טלסוכנות תהיינה זכויות מיוחדות. הצעת נחשון היתה לטתי החברות
 חדרולות כל אחת שליטן, ולטתי החברות הקטנות יחד שליטן, הצעה זו נדחתה.

על ידי חלוקת הארצישראל, על ידי בריקוביץ, הוא הציע לנאשון שותפות של 50:50, כדי להיות החברה הלאומית יחד עם נאשון. לא ראינו אפשרות לקבל זאת, כי אנחנו חושבים של"עתידי" יש זכויות מסוימות במיתוח הסכנות העברית.

לפני חדשים בערך נכנס גורם חדש - הסצרים, קאטור וצור, הוא אצטצא הוריעא על נכונות חוג יהודים מצרים הקשור עם עניני הסכנות ליצור חברה שותפת עם נאשון, עם הסוכנות או בלי הסוכנות. חזן לנו פה ישיבות אחדות אתו, הוא נסע למצרים בהבטחה לברר במקום את אפשרות מינוט התבנית, מאז כמעט שאין דברים ברורים מסוג, הוא הודיע דהענין מתקדם, אבל באיזה כיוון לא ברור. במצרים אין להם אגיות, אלא הם אכספוררים גדולים, וזה חשוב מאד, כי אכספורר הבגליס סמאריס מעניק הרבה אגיות. אן באתי לידי מסקנה, שאין לחכות לנאולת הסכנות סמאריס, זאת זאת אטרתי צטבוע סעבר לקפלן (לא באתי כאן לדאובן על קפלן, אבל אני מספר את הדברים כסו שהם).

אמרתי שעלינו לקבל את האינצזיאטיבר לידנו, כי אחרת לא תהיה העילה מסקונה, וצריך ליצור קרן לסכנות עברית בלי להוידר אם זו תהיה חברה העוסקת ססט בסכנות, או סמסנת ספעלי סכנות סיאוכרו על ידה. את הסכסיד הזה יש אפשרות לחקים כאן בארץ. חשבתי שהסוכנות יחד עם התכנתרות וצורמים כלכליים סמאריסם אחרים יהיו ססיססדיס סל רחבה. צברתי עם קפלן על חזן של 100,000 לא"י, כל צד יטמתן ב-25,000 לא"י, אן אנחנו צריכים לדבר על רבע סיליון לא"י בתור קרן ראשונה - אני לוקח בחשבון ס"ביצור ב-200,000 לא"י הניצ חזן של 700,000 לא"י בדרך סמאריס, ורבע סיליון ימאך סיליון. בדברי על 100,000 לא"י אמרו לי לדבר עם חוסיין, נובוסייסקי וסולאק - חרדתי על הברות שלו, חייבני סגס אכספורטריס וגם סינדקאט סמרי הבנין כאיספורטר יסתתצו. לא קבלתי עלי לדבר, החזננה צריכה להיות סכאן, כי במקרה סאצליח עם חוסיין או נוביסייסקי, אצטרך אח"כ עוד להטמיע על הסוכנות היהודית.

רב"נ: פה היה חיקף הסכנות ביס חתיכרן. לפניי זללהמחז
ב"כ מאירוביץ: אני חושב על סכנות לנושאים ומשאות קלים, צריכות להיות 3-4 אגיות סמאלכות בין א"י והנמלים סאס תצוא מעליה, כיום קשה לקבוע איזה נמלים יהיו אלה, גם נאשון חשב על זה, הוא גם

בירר אפשרות של קו אניות לאנגליה, היה טוב אילו יכולנו במיליון לא"י לתקוע גם יתר זה בהובלת מטאות, תפוזים לאנגליה, אך אני רוצה לקחת את המעט, במחירי לפני המלחמה בחוץ לזה מצי מיליון לא"י.

לשם בעולה זו גוזרים בירורים מיד, הצעתי שימצינו את

האנשים, יש לברר באמריקה אם אי אפשר לקנות שם אניות המחלכות על האנשים והנהרות כדי להעבילן לאתר המלחמה הני. קיימת שאלת הדול, אם נשתט בדול האמריקני זה עלול להקניט את האנגלים, בעתונות המק ועית יש בהלה גדולה מפני ההתחרות האמריקנית בסמנות, האנגלים טוענים שהם יצטרכו את המלחמה במספר של 9 מיליונים טון, ופזה תרומה אמריקה, שריכוז בדיה את כנין אניות המסחר, היה ויכוח בפרלמנט בשאלה זו, ואיו נוכחים בו רק 5 אנשים, ועורר את הטאלה שינוסיל; לעומת זאת מכריז רונדולט על יום ה-22 במאי כעל יום היטאות ראטריקנית בסביל לפתח את רעיון הצי המסחרי, איני אושר שאסטר כיום לרכוש אניות, אבל יש לברר האפשרויות, אסנא ייתכן שיש התפתחות חטיטה לא יהיה אותו הערך לאניות נוסקים בקוים ארוכים, אבל לא תפסיד את כל ערכה.

צעדנו הראשון צריך להיות לכיבוש התחבורה בין ארץ-ישראל

והנמלים בים התיכון.

דב"ח: מדוע אתה מדבר על אניות נוסעים ומטאות, מדוע לא מטאות?

בכ"ח: זו צריכה להיות התחלטה.

דב"ח: באיזה כיוון הולך האכספורט מא"י?

בכ"ח: כ-70% לאנגליה, מטאר לורסניה וארצות צפון אירופה.

בדיעבד הצלחנו יותר מאשר בסמנות, ענף זה מקיים את

עובדיו בכבוד, אינני שש לקראת המהירים חובושים, אלא התוצרת של כל

דיעבד עלתה מי שלושה, עלינו בים ט-13 קילו לדיעבד ב-1929 ל-40 קילו,

הם מיוצאים 2-3 לא"י ליום, ואם לוקחים לפי המחירים הקודמים זה

מטאר לדיעבד 12-15 לא"י לחוד, ואם נשווה להכנסת ענף טק אחר זה לא מעט.

דב"ח: לסען פרנס את א"י בדגים שלנו - מה צריך?

ב"ח: לקחתי בחשבון היטוב הקיים ובהוספת עוד מצי מיליון

יהודים, או רק ליטוב אסטר למוצאן ערך 500 דינרים, זה

אסנא לא לפי מוכסת התצרוכת שלפני המלחמה, שחיתה 8 קילו לבולגה,

בטעה כבארצות אחרות התצורות הנשוכות היא 20 קילו, אסמרת הדגים המריים
 ודגה נמוכה. לפני המלחמה הייתה התצורות 7,000 טון, פנה רק 3,500 טון
 דגים מריים, השאר קונטרבים, ולא אכלו את הקונטרבים כי הם יותר טובים
 או זולים, אלא כי לא היו דגים מריים. התצורות עתה בארץ כ-3,000 טון,
 פנה כ-650 טון דגים יחודיים, ושזה 45% גידולי ברכות.

דב"ב: ולטני מיליון יחודיים?

בכ"מ: 2,000 דייגים, עשיתי תכנית שיכולה לחיות ויאלים סיד

לאחר גמר המלחמה לאלף משפחות דייגים.

מדייג באמצעים וגידולי דגים בבריכות גכנס כבר לשלב הזה,

שהתפתח זה לא תהיה גדולה וגדולה. איני לוקח בחשבון את עקבה, איני

יודע מה היא שם, הממסלה אמנם בנתה ספינה, החרימה סנוע של ספינה נחשון,

אבל היא לא השליטה את בנין החפינה, בזמן שאילו היה בידינו המנוע

יכולנו להביא לארץ עוד 150 טון דגים, אך איני יודע מה נעשה בכלל שם,

מספרים שהקימו שם ככונים לקרא, אבל דגים שם אין אנו רואים, אין

אתירות כניסה לשם.

אני לוקח בחשבון את מדייג במים עמוקים ומדייג החומי -

אנחנו יכולים בקל לדכניס עוד כ-700 איש, יחד איתם כ-300 איש שיעבדו

בתוצרת ליוואי.

דב"ב: זה מחייב הדרכה, מבטחה?

בכ"מ: כמובן. תוצרת הליוואי היא בנין מלינות, קליעת רשתות.

ושימורים.

דב"ב: אנחנו בעצמנו יכולים לעשות הכלים, רשתות?

בכ"מ: אם יחיו לנו המרים גלפיים, את הרשתות קולעים בארץ, גם

אנשי הקיבוצים וגם בערים, חלק כבר לעבודה מיכניים,

ירושלמי עובד בזה, אבל בחוצה עוד מיכניזציה, שיכלול.

גם בנינו ספינה של 250 טון עם מוטור, במקצוע זה יש מספחה

טובה בתל-אביב. הצי הזמין אצלם שמי מסגרות לפיגוי פוקטים, זה דבר

יותר מן הכלל, עבורה יפה מאד, גם אנשי חו"ל מתמלאים. נחשון עשה

בסיון של בנין ספינה סברזל, וולקן הכינה את טבלות הברזל הנחוצות,

קעבור שכוות אחדים ודאי תצא כבר לדרייב.

פנמל אל-אביב נשאר רק המטפנה

דב"ז:

נשאר רק המטפנה

בכ"מ:

התכנית היא ל-700 איש בדיכ ו-500 איש לתוצרת לוואי, לא מדבר על סיפון התכנית, אלא על שני תנאים עיקריים: ראשית - חכרות האנשים; שנית - המיטות פידית של הצומים האלה על חוף הים. חנטיין של עתלית וקייסריה הוכיחו שזו היא הדרך. בעתלית הצענו לכך לאחר טעלינו קבוצה קטנה בלי כל תכנית.

בין עכשיו וראש אל בקורה יש לנו גחירה ושבי ציון, ספרץ היטה שלבו, עתלית לא שלבו אלא טל סיק"א, טנטורה, טול זכרון יש זרקא, קייסריה, הדרה, גבעת אולנה צמנה סכר ויתקין, סכר ויתקין, נתניה, אפולוניה, הרצליה, ראסון לציון החולות, אפסח(ז) בסביבת עזה.

חנטינות שעטנו בעתלית ובקייסריה הראו שזו הדרך הנכונה, בזה שזו היא האחרות המכסימלית לאדרכת האנשים והכשרותם.

הייט אנשים הרוצים להיות סודרכים

דב"ז:

יש קיבוצי בוקר, קבוצה "חותרים" טכנסו לעבודה בחימה,

בכ"מ:

זו היא בקורה הטובה, יש קבוצה צומים בארץ חנה, נוער

טוב, כל מה שהקבוצה מורכבת מנוער שלא נפגע בהיטוי החיים - יותר טוב.

כמה אמצעים את חוטב דרושים להכרח

דב"ז:

בקורה טעליה צריכים לעלות בשנה הראשונה לכל החות

בכ"מ:

50 איש כ-25,000-30,000 לא"י, זה ציוד, סמיכות, רכישות,

סיכון, יש להם כ-2,000 דונם מהמפרץ על הכביש, יש שם ספרץ הסקיף בערך

50-60 דונם, זה מתחיל בערך סכר ויתקין עד בון אבדס, דעכטיו מתחיל

מו"ט לחמשיך החוף עד הדרה, ויהיה לנו חוף יחודי כדאדס פלק, 88 נתניה

ועד הדרה וקייסריה.

פעמים אחדות תציינו שהגרדון הזקן היה לו טבט על היס,

את המסעות הטובים ביותר על החוף הוא רכס, קייסריה, עתלית, טנטורה.

כשהוא היה בא לארץ לא היה יורד בגמליטחקייטים, אלא היה מביט לאחור

המפרצים שהיו דמומים כנסלים למעשה והריקות. אינני כוצא אצלו מובע

הרעיון כל הימאות, אבל הוא נתן הוראות לקצ"א לתנאים האלה רדו וטס

פזמן התורכים כנסלים למעשה והריקות.

נמוצים בערך 30,000 לא"י, מזה לפחות 65% להשקעות, לציור, והשאר בטביל הכשרה והדרכת! הנסיון הוא חשוב, אפנה מתנחל בסני ובין אנשי החקלאות ויכוא, הם אומרים שהתיטבות ימית יכולה להיות קטורה רק להתיטבות על הקרקע, הם אינם רואים אפשרות להתיטבות אחרת, אך קרקע ראויה לעיבוד נמצאת בפרט קילומטרים מהים, ואינני חושב שיטוב ימית יכול להיות בפרט קילומטרים מהים!

דב"ג: אלה הם חוקים טברו פחדש, אם יש קרקע - טוב, ולא -

רק ים.

בכ"ט: אני לוקח את הדוגמה מתלית, לעצמי לי אז, איך אתה מעלה את הקבוצה, אך אני אומר גם עכשיו: עלינו להתחיל מקבוצה קטנה על החוף הים ואין אפשרות של קיבוץ גדול!

עלינו לחתך אפשרות של ניצול הדיגנות, הערבים נדרוש חסכו אותם למקומות פוריים, על ידי אטרוד, חסמה, יש להם לא רק כרמי נפנים, כי אם גם בני ירקות! בעזיבורה זה חלק דיגנות, גרין לעטות נסיון של סיוב האדמה!

דב"ג: בראשון לציון אין לה בכלל תכנית על החולות!

בכ"ט: לפעם זה לא ראשון, אלא יעביץ, והוא הכניס לכך את

הכשרת היטוב ואת הקה"ל, אך כיום אין לראשון כוחות פוריים, בעלי אינציאטיבה.

גו חטעה הוא לחלוח קיבוץ חדש, אין אני רואה התיטבות זו חזרת ערך מהעליה לרוחמה וכו'. לעצמי טחטבתי לאמצא חד בבית זה, מתייבים יטבם, הקיבוץ המאוחר אומר אם לא יקשרו אותם לתכנית מסוימת הם מוכנים לעסוק בזה, הם מדברים על תחנה ימית! הירכזו החקלאי אומר, שהם מוכנים לדבר צללהטכים לעליה בבז עבודה שתנאי שנותנים 1,000 דונם להתיטבות, אם לא נביע לכך, טחטאום הקה"ל טחקקע איננה מיוערת להם, שעלתה רק קבוצת דייגים. מבררים עכשיו אפשרות חסמה, או שזה צריך להיות בטביבת אטולוביה, ולקשר את זה לשמיים!

יחד עם זה צריך לחטלים את בנין שתי הקבוצות הראדונות

עתלית וקייסרית. הנסיון הצלחה, האנשים מתקיימים ב-70% מהים, וכך זה

חוקם בדרך נס, בלי כל תקציב, 100 לא"י טחה ו-500 טחם!

אם בוכל להעלות בסוף השנה שתי קבוצות חדשות - זה יהיה

הנרצין היטודס לחיתום הדייג. מעקבה הייבס פוכרה להסתלק, היתה לפני
שנה בערך שיחה עם סקוט, הוא אמר שפעמים חולייניים כי אפשרית הכניסה
לשם, הם טוענים שאבן סעוד התנה זאת, עשו נסיונות של חברות פרטיות,
חברות יחוריות וחברות ערביות האמנם אסרו שם יעבדו יחד עם יהודים -
לא הצלחנו.

נפלים - לפני חדשים אחדים הצעתי בשישיבת אורז מפעלי חים

להכין תכנית להרחבת נמל תל-אביב. הופסין קבל זאת על עצמו. בזמנו
התחיל פו"ם עם הממשלה בדבר זכויות נמל זה - זכויות וחובות. אנחנו
עמאנו שהפוי"ם נמסר, כי היה ברור שללונדון אין אנחנו יכולים כעשיו
להגיע, עם ממשלה זו - יכולות להיות תוצאות קשות מאד, ושם אחד התנאים
שאסור לדבר על נמל למים עמוקים, דק לסירות. אנחנו החלטנו להכין תכנית
לבנין נמל, כעבור שבועיים צריכה להיות ישיבה, בה תביאנה הצעות, ונכנס
חברות האלה, עד סוף דמלחמה אי אפשר לעשות טום דבר, ואז יהיה האלה
מה תייד לונדון, אם תבטל את הצהרה על נמל למים עמוקים או לא.

יחד עם זאת אין להתמקד בנמל תל-אביב, ביחוד בקרבת

המנזר של הדייג. באותן לא רשמי דאיתם תכניות על בנין מרכז לדייג.

כאשר הדייג ילך ויגדל נחוץ לנו נמל, בהיחוד לא נוכל להתמקד, ובהם
הצעה לבנות נמל סיוחד, וכמובן הממשלה מדברת לא על סביבה יחודית,

או בעכו או בדרום, עלינו לחשוב על נמל שלנו. נמל לדייג זה הריך

להיות נמל חיפה די עמוק וסגור במביל לקיים סחמה לספינות גדולות של

250-300 כוונות טום, על זה נאסרך בעתיד לקיים את הדייג הימני. אני

חושב על 200 ספינות כאלו, שחן יכולות לצאת למרוקלים, לא רק סלים אחדים

מהחוף, להיות מווק לבית שבוע ימים. נמל המאיי צריכים להיות מחסני

קירור, שיוכלו לקבל את הדגים וגם מסמנה לתיקונים ובנין ספינות. אילו

היתה קייסריה בידינו, היה זה המקום המתאים, איני יודע איך ומתי יסתדרו

העניינים עם פיק"א. המקום המתאים ביותר הוא ביד. שגורה, עם טמקן טבעי,

שאסר לשכללו, האדמה כולה שלנו, המדרך שלנו, זה רעיון כנמל לפריקה ולסעיסה

עוד מזמן התורכים, עם היה שוק מרכזי בימי התורכים. אנשי המקום מספרים

שעממי צור וצידון היו באים לשוק זה.

אשכנזי על תכנית שימור לבן-עבודה, דברתי עם אנשי סולל-
בונה, הם נטו להרתם לפעולה זו, ליצירת חברה, וכאן בתקלתי ביקשים בבית
זה ובבית השכן. ד"ר גרנובסקי אומר שלהם יש כבר תכניות כל פליאזטה,
שיין פלוגרין מאד מתלהב לענין זה, אפשר למכור מנרטים ולעשות פארם-סיטי,
זה רעיון חשוב, אבל זה הסך נתניה, תל-אביב, אינני יודע מה זה יוסף
לכלכלה הארצישראלית, וקפלן נבחל סוז שגוף כסולל-בונה, גוף יותר מדי
הסתדרותי, ייכנס לענין זה, מה יאמרו האחרים, אמרתי שיכנס לים לדבר על
חברה משותפת, אני זוכר עוד כאשר לעצמי לי בדבר נמל תל-אביבם ולא נמנע
לי את 5,000 חלא"י הראשונות שירשתי. זה הוא סמל התובע ביצוע מדי,
אם אבאנו רוצים לרכז בארץ את חרוטת הסטפנות, שהמפתח סאד בשנים האחרונות
בסוריה ובמצרים, זהו היום אחרי שרכשנו בסיון לבעלי מקצוע.

זו היא חסימה טלית.

דב"ב:

ומה על חיפה?

בכ"ס:

בחיפה עלינו להחזיר לבן לקחות את חלקנו במלל, אינני
יודע אם יש לבן איזה סיכויים להאזן במלל זה. דברנו
על זמנת טמנה או סטפנות בו, אך לא עשינו, בינתיים נוצלת המטילה את
זמן המלחמה ותחת טווח הניידות חוקמת סמנה גדולה לחיפון אניות על
טיבוי, את קשריטין, רובו אנולי, הם הביאו גם "פלודיגו דוק", זה יסוד
לסמנה גדולה, אם לא לבנין אניות, חרי לחיפון. כרוע הם מתקנים אניות
מלחמה וגם אניות מסחר. רוב העובדים שם הם אמנם יהודים, אבל כדור
המפתח הכלכלי החשוב שבמל חיפה הוצא מדיבון.

אינני יודע אם נוכל ליצור דבר מקביל במערך חיפה או במל
חקטן. טל דוטגברג, אינני חיפה חוכמים שרוחנברג הצעיר היה נותן יד להצעה
לבנות במל שלו טמנה, אבל אסרית לי שלפי רעיון מקבל אסור לו לעשות
דברים אלה.

דב"ב:

אני צריך להקים ועדות טמנה לחיפה ולסמנות - מה היית
שייעץ?

בכ"ס:

אינני רואה שבטאלות חדייג נוכל להיעזר באנשים מיוחדים, הוא
רוכז בחלקו הגדול ביריבונ. חדייג בטיס עמוקים אמנם
בידי כמה יהודים הטמטמרים, הם הטקיעו בשנה האחרונה בצניס טפונות,

10.

העובדים הם יהודים ומקבלים שליש מהשכר, בסנה מעבדה הם רוצים כ-20 לא"י
לחודש באותן סמוע, אנשים שהשנה זה יגיע ל-40 לא"י, יש לנו סיכום
של סכניה אחת לחודש ספטמבר, המוצר נסכרה ב-1,250 לא"י, והבחורים
קבלנו למעלה מ-400 לא"י - ששה בחורים.

לועדת המסנה הייתי לוקח איש אחד או שניים מהעובדים
בדיין בסיס עמקים, גם מהעובדים בדיין חופי, גם את גוטשטא שטרומף,
שלמדו יפה את הדין בסיס עמקים, והייתי נותן רשימה של אנשים לחזמינס
כעדים לועדה.

לועדת המסנה הייתי משיין את הברות המסנות, אם כי הם
אינטרנטים (רג"ב: מהם נבקש חוסר בכתב), את יצחק רוחק, את חורין
ואת סורנובסקי.

מסמך מס' 1000/1000

1000/1000